

PREVENTIVNÍ PROGRAM SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ NA 1. STUPNI ZŠ

ZŠ BRNO, VEJROSTOVA 1
2023/2024

Cíle prevence na 1. stupni:

- Zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči rizikovému chování, zejména zaměření na prevenci a řešení šikany a kyberšikany, na prevenci zneužívání návykových látek, pěstování právního vědomí (dětská práva), výchovu ke zdravému životnímu stylu. Za nejdůležitější ve specifické drogové prevenci považujeme zajistit co nejméně závislostí nebo experimentů nebo alespoň oddálení prvních experimentů a braní drog. Jelikož si uvědomujeme, že závislosti vznikají často již v raném věku kolem 11. roku, klademe velký důraz na včasný začátek prevence a jeho dlouhodobé působení.

Charakteristika školy:

- Jsme školou s 1. – 9. postupným ročníkem na brněnském sídlišti Bystrc. Škola je situována v krásném prostředí obklopeném lesy. U školy je vybudován velký sportovní areál. Škola je dobře dostupná prostředky MHD. Před školou je velké parkoviště. Součástí školy je školní družina. Kolem školy je nově upravený moderní sportovní areál s fotbalovým, volejbalovým a basketbalovým hřištěm, tenisovým kurtem a atletickým oválem se sektory na vrh koulí, skok do dálky a výšky, arboretum a dětské hřiště s prolézačkami a se stolem na stolní tenis.

Charakteristika pedagogického sboru:

- Pedagogický sbor tvoří učitelé různých věkových kategorií, 100 % je plně kvalifikováno. Všichni se zúčastňují dalšího vzdělávání – specifických poruch učení, RVP, šikany, nových forem vyučování a jiných, některé učitelky 1. stupně jsou zapojeny a vzdělávají se v projektu Začít spolu. Ve škole pracuje poradenské pracoviště, jehož členy jsou výchovná poradkyně, dva metodici prevence sociálně patologických jevů, několik speciálních pedagogů, dva školní psychologové a sociální pedagog.

U žáků 1. – 5. ročníku se zaměříme především na:

- pozitivní klima školy,
- vytvoření třídních pravidel ve všech třídních kolektivech,
- vzájemné poznání dětí, pedagogů a dalších zaměstnanců školy,
- společné stanovení a zažití pravidel harmonického soužití mezi žáky a učiteli,
- zvyšování dravého sebevědomí žáků,
- výchova k vzájemné úctě a sebeúctě,
- řešení konfliktů a schopnosti komunikace,
- výchova k vyjádření vlastního názoru,

- výchova k práci v kolektivu
- svět kolem nás a rizika, která na nás číhají – alkohol, drogy, kouření,
- pochopení pojmu zdraví, z něhož se odvíjí i chápání poškození zdraví,
- dětská práva,
- besedy organizované Hasiči, Policií ČR, spol. Dobronauti, Podané ruce, Na počátku
- prevenci kyberšikany,
- jak se bezpečně pohybovat v kyberprostoru.

Programy využívané pro rozvoj kvalitních mezilidských vztahů:

- projekt Práce s třídním kolektivem
- kooperativní vyučování
- projekt Začít spolu
- komunitní kruh
- metodika Kočičí zahrada
- projektové vyučování
- výlety a školy v přírodě
- Můj velký kamarád
- Osobnostní a sociální výchova, která je naší škole realizována v 2. ročníku formou prevence sociálně – patologických jevů s využitím vrstevnické podpory. To je způsob, jak dětem umožnit prostřednictvím jejich kamarádů vyrovnat se s náročnými situacemi, postavit se proti šikaně a negativnímu ovzduší ve škole. Podporovatelé pomáhají řešit případné problémy dětí na škole. Jsou vyškolení k tomu, aby uměli kamarádům poradit, podpořit je nebo doporučit, na koho se mají se svým problémem nejlépe obrátit. Kromě toho se podílejí na řadě akcí.
- Školní parlament

Plán samostatných projektů prevence rizikového chování:

- září – říjen - práce s třídním kolektivem, besedy s Policií ČR – Dopravní bezpečí, Osobní bezpečí, Šikana a kyberšikana, Bezpečné chování v online prostoru
- listopad – projekt Jak zlepšit vztahy ve třídě – se zaměřením na vztahy ve třídě, asertivní chování, etickou výchovu – žáci se učí spolu správně komunikovat a spolupracovat, seznámí se s tím, co to šikana je, které chování lze za šikanu považovat, jak se jí bránit, sami si vytváří charty proti šikanování a snaží se vcítit do role oběti i útočníka – projekt je vypracován pro každý ročník tak, že na sebe navzájem navazuje
- prosinec – 1.a 2. třída – Bezpečnost v online prostoru (školní psychologové)
- březen – Prevence rizikového chování – projekt zpracovaný metodikou Začít spolu do center aktivit, 3. ročník – kouření, 4. ročník – alkohol, 5. ročník – drogy, v 1. a 2. třídách projekt Normální je nekouřit a Metodika drogové prevence pro MŠ a 1. stupeň ZŠ podle Dagmar Novákové, Policie ČR – šikana a kyberšikana

- březen – Den s projektem vrstevnických vztahů pro třetí třídy – děti, které jsou zapojené do školního parlamentu poskytují podporu svým vrstevníkům, připravují pod vedením pedagogů program pro třetí ročníky. Zde se děti ze třetích tříd mohou seznámit s programem, kdo z jejich školy je členem a v čem jim může pomoci.
- duben – Kryštůfek – celoškolský projekt dopravní výchovy
- květen – děti z projektu vrstevnických vztahů uspořádají moderovanou besedu pro páté ročníky, jejíž tématem bude přenos informací a zkušeností starších dětí mladším o tom, jak funguje druhý stupeň
- červen – Sportovní den, besedy vedené nez. org. Na počátku pro 4. a 5. ročník – prevence sexuálního rizikového chování (Moje cesta na svět, Dobrodružství dospívání)
- Prevence kyberšikany a bezpečnost v kyberprostoru – úvodní hodiny informatiky ve 4. třídách
- Můj velký kamarád – je dlouhodobý projekt, který žáky školy provází po celý školní rok. Žáci tříd druhého stupně, zejména ti nejstarší z 8. a 9. ročníku, připravují a realizují pro své mladší spolužáky na 1. stupni různé akce, hry, soutěže, vzdělávací hodiny. Děti si tak vytvářejí vztah porozumění a toleranci k ostatním.

Aktivity organizované školou v době mimo vyučování:

- zájmové kroužky, školní družina
- sportovní soutěže

Vzdělávání pedagogických pracovníků:

- Metodika – tvorba pravidel
- samostudium materiálů k šikaně a prevenci návykových látek
- nabídka preventivních činností pro učitele a následné ověření jejich účinnosti

Aktivity pro rodičovskou veřejnost:

- informace o problematice prevence rizikového chování pro rodiče na internetových stránkách školy
- třídní schůzky, hovorové hodiny
- neformální setkávání (účast rodičů při výuce, besedy, besídky, táboráky)

Přehled učiva na téma prevence rizikového chování:

- 1. ročník – Český jazyk – vyjádření svého názoru, zásady správné komunikace.
Člověk a svět – Třídní pravidla
Člověk a jeho zdraví
Osobní hygiena
Režim dne

Člověk a zdraví – správná výživa

- 2. ročník – Český jazyk – základní formy společenského styku.
Člověk a svět – Třídní pravidla, čistota, smysly, zdraví
Nemoc a úraz
Hygiena a čistota
Zdravý životní styl
Osobnostní a sociální výchova – Komunikace
Prevence šikany a drogových závislostí
Pozitivní hodnocení sebe
Vyjadřování citů
Empatie
Prosociální chování
- 3. ročník – Český jazyk – souvislé vyjadřování
Člověk a svět – Základní práva dítěte – práva a povinnosti žáků školy
Školní řád, třídní pravidla
Bezpečná cesta do školy, dopravní výchova
Krizové situace – nebezpeční lidé, šikana, týraní, sexuální zneužívání, služby odborné pomoci
Člověk a jeho zdraví
Osobní hygiena – denní režim, pitný režim, pohybový režim, první pomoc
- 4. ročník – Český jazyk – řešení konfliktů, problémů, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
Člověk a svět – Výchova ke zdraví: hygiena, režim dne
Práva dítěte, právo na bezpečí
Výživa a zdraví
Modelové situace – projevy úcty, respektu, pomoci, empatie, asertivní chování, umění odpouštět, ochota ustoupit, kompromis
Sexuální chování, sexuální zneužívání, linky důvěry, krizová centra
Sexualita a násilí ve sdělovacích prostředcích
Škodlivé účinky legálních (léky) a nelegálních látek
Nelegální látky. Jak odmítat nabízené látky. Adresy a telefonní čísla odborných služeb – vyhledávání + kontakty.
Životní styl, základy rodinné výchovy, výživa, základy sexuální výchovy, prevence zneužívání návykových látek, osobní bezpečí, alkohol
- 5. ročník – Český jazyk – asertivní jednání, rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit
Konflikty, klást otázky
Člověk a svět – Bezpečí v rodině
Výchova ke zdraví – výživa a zdraví
Sexuální výchova

Zájmová činnost na ZŠ ([KROUŽKY – Základní škola Brno, Vejrostova 1 příspěvková organizace](#))

Atletika
Basketbal
Florbal
Jógová cvičení
Fitness kroužek
Bojové sporty
Karate
Judo
Volejbalová příprava

Turistický závod
Sportovní kroužek
Divadelní a dramatický kroužek
Taneční kroužek
Hra na flétnu
Programování v Minecraftu
Šachový kroužek
Vaření
Tvoření

Malý zálesák a přírodovědec
Věda nás baví

Zodpovídá: Mgr. Svatava Dobšíková